

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ,

organ oficial al revizoratului școlar, al comitetului școlar
județean și al asociației învățătorilor din județul Sălaș.

Director: Ioan Mango.

Redactor: Grațian Capătă.

Preocupări.

Cum am putea cuceri orașele și viața economică?

Prin școlile și diferitele oficii de stat și administra-
tive ce am preluat și am înființat ne-am pus un picior
în orașe. Ca să devenim complect stăpâni în țara noa-
stră și să putem progresa pe toate terenele, se impune
să pășim cât mai îngrabă și cu celalalt picior, să cuce-
rim viața economică din orașe, să ne așezăm și aranjăm
în ele: să le cucerim. Aceasta o vom putea face numai
ocupându-ne sistematic, rațional și metodic cu meseriile
și negoțul. Vom putea ajunge să preluăm meseriile, să
ne așezăm și să devenim stăpânii faptici ai orașelor și
prin ele ai vieții economice, prin îndemnarea fiilor nea-
mului să îmbrățișeze meseriile și negoțul, prin înființarea
și susținerea căminurilor de ucenici și a școalelor de
meserii, prin înființarea de cooperative și sprijinirea me-
seriașilor și negustorilor români.

Poporul nostru trebuie să-și dea fiii la
meserii și negoț căci plugarul e apatic și-și zice: cum
trăiesc eu muncind pământul vor trăi și fiii mei, iar in-
telectualul obsedat de prejudeții sociale: cum să-mi las
eu fiii mai pe jos, și mai bucuros îi face niște diurniști
de birou decât să le dea posibilitatea să devină mese-

riași independenți. Fără îndoială trebuie să observăm, pe plugar că petecul de pământ tot împărțindu-se nu ajunge să-i hrănească pe toți și, altfel sărăcind mereu ajung de simpli zileri sau muncitori de lucrări grele, prost plătite, iar pe intelectuali diferența dintre traiul unui industriaș ori negustor și acela al unui biet funcționar inferior care abia o încurcă de pe o zi pe alta mai mult răbdând și ducând lipsuri. Trebuie să ne nizuim să dispară concepția greșită a plugarilor și prejudițiile sociale ale intelectualilor; să ne ridicăm clasa socială prelucrătoare de bunuri materiale și să o apropiem cât mai mult de pătura intelectuală, să dăm posibilitate fiecăruia fără jenă de prejudeții să îmbrățișeze aceia pentru ce are dispoziții și mijloace.

De căminuri pentru ucenici trebuie să ne îngrijim din mai multe puncte de vedere. Mai sus am amintit, că pentru a putea ajunge să îmbrățișeze cât mai mulți meseriile, e de datorința noastră a-i ridica și a-i apropia de pătura intelectuală, a asigura pentru acei cari se pregătesc pentru îmbrățișarea meseriilor și a negoțului condiții asemănătoare cu ale acelor cari se pregătesc pentru cariere intelectuale. Aceasta o putem face prin căminuri. Prin căminurile de ucenici putem asigura fiilor neamului cari se dedică meseriilor și negoțului condiții igienice mai bune de cum le asigură patronii. În căminuri trăind împreună se cunosc, leagă prietenii, se ajută unul pe altul. Aici, în căminuri, pot fi obișnuți să se cultive și să se manifesteze și ca oameni și ca români demni. Și mai presus de toate, prin căminuri sunt scoși barâmi în parte de sub influința patronilor nu numai srâini de neam, cu mentalitate și suflet străin, dar și dușmani nouă, cari lăsați singuri să se ocupe de creșterea fiilor neamului nostru dați să învețe meserii ușor ar putea să le otrăvească sufletul și să le rățăcească mintea.

Dacă voim să cucerim orașele și viața economică nu e de ajuns să ne îngrijim numai de elemente cari să îmbrățișeze meseriile și negoțul, de ridicarea lor morală-socială și de împiedecarea înstrăinării lor, ci trebuie să ne îngrijim să prevedem ostașii prin cari voim să cucerim orașele și viața economică și cu armamentul și tehnica prin cari se pot câștiga astfel de biruințe. Trebuie să ținem seamă că meseriașii și negustorii noștri au să ia concurența cu industriașii și negustorii de neam străin și trebuie să-i dovedeasă. Aceasta o vor putea face prin producțiune cât mai mare și mai ieftină. Producțiune mai mare și mai ieftină se poate ajunge folosind mașini și puteri tehnice. Astfel de mașini și puteri fiii neamului nostru cari vor îmbrățișa meseriile la micii industriași de azi nu pot găsi decât în foarte rari cazuri. Deci trebuie să le creiem tot noi și acestea condiții, trebuie să ne îngrijim de școli de mesererii înzestrate cu ateliere provăzute cu tot felul de mașini mănate cu electricitate. Susținerea acestor fel de școli nu este așa grea. S'ar putea susține aproape ele singure prin producția lor. Mai cu greu s'ar putea face instalarea atelierelor acestor fel de școli. Considerând — după cât se aude —, că statul, pe ici pe colo, are astfel de mașini, pe cari le folosesc industriași străini de neamul nostru în folosul propriu, nici în această privință nu ar fi greu a se face începutul. O întrebare se pune în legătură cu acest fel de pregătire a meseriașilor noștri: ce vor face, săraci fiind, după ce vor învăța meseria în astfel de școli provăzute cu mașini mănate de curent electric; de unde își vor putea procura mașinile trebuincioase ca să poată practica meseriile învățate? Aceasta nu e chestiune de necesariat. Tânărul care și-a însușit o meserie și nu are mijloace pentru a-și putea procura celea trebuincioase ar putea rămâ-

nea câțiva ani la școală ca practicant, sau s'ar aplica în o fabrică până și-ar câștiga barămi în parte sumele trebuincioase. S'ar putea crea societăți de credit și economii dela care cei lipsiți, ca membrii, s'ar putea împrumuta ca să-și procure mașinile de lipsă și material.

Dacă ne-am mărgini numai la producțiune industrială și nu ne-am îngriji în aceeași vreme și de desfacerea ei, precum și de procurarea celor trebuincioase, opéra noastră nu ar fi complectă. De desfacerea produselor noastre și de procurarea celor necesare direct dela producători, cu delăturarea intermediarilor, al căror venit am putea să-l economisim, dat fiind că nu avem negustori de neamul nostru decât foarte puțini, numai prin cooperative de consum și valorizare ne putem îngriji. Prin cooperative de consum și valorizare organizate peste țara întreagă și conduse cu pricepere și singura preocupare de a cuceri negoțul din mâinile streinilor, în scurt timp am scăpa de cei mai periculoși dușmani interni și am ajunge în posesiunea celui mai însemnat factor economic, în posesiunea comerțului. Prin cooperative am putea ajunge să ne creiem și negustorii trebuincioși din sânul neamului nostru.

În urmă ca să putem izbuti nesmintit trebuie să ne ținem de lozinca: nici un ac dela străin. Să cumpărăm tot de ce avem lipsă dela cooperativele și negustorii români după naștere și sânge, să ne comandăm tot ce ne trebuiește numai la atelierile școalelor de meserii și la meseriașii români de neam. Să nu ne lăsăm ademniți de străini cari sunt în stare să facă orice numai să ne poată seduce, să ne desbine, ca apoi să ne poată exploata cum le convine. În scimb și împrinderile și meseriașii și negustorii români să muncească, să fie cufători și onești. Să aibă în vedere că sunt chemați să cucerească industriile și negoțul din mâna străinilor,

că s'au pregătit pentru o carieră după care au să trăiască viața întreagă, să-și câștige celea trebnicioase și să-și crească familia, că neamul întreg se jertfește pentru creșterea lor și pentru ei și deci sunt datori a-l servi și ei cu cinste după cea mai bună pricepere.

Și cine să le facă toate acestea? Noi toți românii : acei cari simt necesitatea acestor înfăptuiri, cei chieptați, acei cari au pornit să ferească neamul și țara, toată suflarea românească dela Vodă la opincă. Conducătorii țării, ai județelor și ai comunelor să se îngrijască de înființarea de școli de meserii, ateliere, mașini, căminuri și organizarea cooperativelor. Intelectualii dela orașe — câțisunt toți — și cei dela sate să înființeze cooperative și să sprijinească școlile de meserii și căminurile de ucenici. Corpul didactic de toate categoriile să îndemne pe cei cu înclinări să îmbrățișeze meseriile și negoțul și să țină conferințe instructive și educative ucenicilor, să-i îndemne și ajute să se cultive. Toată suflarea românească să sprijinească numai industria și comerțul românesc. Presa să susțină mereu la suprafață necesitatea îmbrățișării meseriilor și a negoțului, să atragă atențiunea tuturor factorilor asupra acestor necesități și să infiereze pe aceia cari nu vor să țină seamă de interesele neamului.

Să bage de seamă fiecare român, că industria și negoțul precum și bogățiile țării sunt aproape în întregime în mâinile străinilor. Să-și dea seama, că până nu le vom cuceri vom fi numai cu numele stăpânii acestei țări frumoase și binecuvântată cu tot feliul de bogății. Să ne dehidem ochii și să vedem, că numai în mare am devenit spăpâni pe pământul locuit de noi românii. Să știe fiecare român și nizuința tuturor să fie să cucerim orașele, industria și negoțul, căci fără ele nu ne putem întări nici ca neam, nici ca țară și nu ne putem impune lumii.

G. Capătă.

Didactice.

Exercițiile de compunere.

Unul dintre obiectele cele mai vitreg tratate în școlile noastre, dar de mare importanță, este fără îndoială exercițiile de compunere. Este adevărat, că programa analitică statorosește destul de amănunțit materialul de predat și dă anumite instrucțiuni asupra procedurii metodice, dar în schimb în mare parte lipsește timpul necesar pentru predarea lor. La școlile divizate cu 7 clase și totatăți învățători, la exercițiile de compunere noua programă analitică prevede pentru cl. II. $\frac{3}{2}$ ore, pentru a III. 3 ore, pentru IV. 3 ore și pentru V--VI. și VII. câte 1 oră pe săptămână. Pentru aceste școli timpul indicat este suficient, dar cât poate reveni din acest timp pentru școlile cu mai puține puteri didactice și cu deosebire pentru cele cu un singur învățător? Așa de puțin încât numai pe lângă cele mai mari eforturi și completându-se orele prescise se va putea realiza un progres multumitor.

Tot acest neajuns a fost motivul și în trecut, că exercițiile de compunere au fost în multe locuri atât de mult neglijate încât țărani noștri, — înțeleg pe știutorii de carte — când au de scris o adresă, o scrisoare, ori să completeze un mandat postal, să compună un act etc. trebuie să meargă în străini, căci ei, lucrurile acestea de cari au lipsă, ori nu le-au învățat de loc, ori nu în măsura cerută ca să se poate servi în caz de nevoie de cunoștințele proprii. În schimb însă au învățat tot felul de teorii despre substantive și verbe, declinări și conjugări, propoziții subiective, atributive, frângerii vulgare, teorii-abstracte din științele fizico-naturale etc., cărora nici un folos nu le iau în viață.

Chiar și azi se găsește multe școli în cari nici pomeneală nu este de exercițiile de compunere, ori de alte lucrări în scris, vrednice de luat în seamă. La ce nivel stă întreg învățământul în școlile acestea este ușor de ghicit.

Școala populară numai atunci își va ajunge scopul către care năzuiește dacă materiile superflue le va reduce, iar celor necesare

în viață, cari aduc folos real, cum sunt și exercițiile de compunere, le va da toată atențiunea, căci doar nu pentru școală, ci pentru viață învățăm. Este lucru natural, că ele trebuie să se predea mai temeinic și practic ca să se poate obține rezultatul cerut de însemnătatea ce au. În acest scop timpul care ne lipsește, neavând alt mijloc mai bun, îl vom întregi dela alte materii (cetire) și din timpul liber.

Ca să putem preda exercițiile de compunere cu rezultatul așteptat, trebuie să cunoaștem bine procedura și mijloacele de cari avem neapărată trebuință. În cele următoare vom arăta în trăsături generale scopul, materia și metoda acestui obiect.

1. Scopul.

Sub știl se înțelege modul de a ne exprima cugetele în vorbire și scriere. El se poate considera, ca coroaana întregului învățământ, pe când celelalte obiecte mai mult sau mai puțin sunt mijloace, cari îi conduc pe elevi la folosirea limbii în vorbire și scriere. *)

Exercițiile de compunere urmăresc un scop dublu: *general și special*. Scopul *general* este acela de a deprinde elevii să-și știe exprima și aranja cugetele oral și în scris, într-o limbă frumoasă și corectă, să cunoască regulile ortografice și să se știe folosi de ele.

Al doilea scop al exercițiilor de compunere este cel *special*, pe care îl putem numi final și care constă în aceea, că elevii să învețe a compune tot soiul de descrieri, narațiuni și mai cu seamă *scrisori particulare și acte publice*, de cari vor avea lipsă în viață.

Vedem că astăzi absolvenții multor școli primare nu sunt în stare a compune nici scrisorile cele mai primitive. Din pricina aceasta poporul nostru a trebuit să sufere în trecut și sufere încă și azi multe daune. Școala e chemată să-i învețe toate acestea, pentru că numai ea are prilej să o facă.

2. Materia.

Precum materia celorlalte obiecte așa și a exercițiilor de compunere trebuie predată după un sistem bine precizat, observând regula de a înainta treptat. Din acest motiv ele se pot împărți în trei grupe concentrice: **) *Cursul inferior*, căruia apar-

*) Dr. P. Pipoș: Metodica pag. 124.

**) Dr. P. Pipoș: Metodica pag. 124.

ține cl. I. și II. preparația; *cursul mijlociu*, cl. III. și IV., imitația, și al treilea cel *superior*, cl. V—VII. producția liberă.

Materialul de propus în ficcare din acestea trei grupe este următorul după programa analitică:

Grupa I Grupa aceasta cuprinde preparația și urmărește scopul, ca prin exerciții ușoare să pregătească elevii la adevăratul material pentru exercițiile de compunere, de unde urmează, că aici nici nu pot avea loc compuneri luate în sens strict.

Începutul se face cu copiere de cuvinte: nume de lucruri, ființe și propoziții. Se continuă cu copieri și dictări de propoziții la început simple, iar mai târziu dezvoltate, formare de propoziții diferite la întrebări și apoi liber. Acestea se iau din cercul materialului exercițiilor intuitive, precum și din bucățile de citire cunoscute.

De aici trecem la compunerea mai multor propoziții despre acelaș subiect după întrebări asupra obiectelor și ființelor cunoscute elevilor. Prin aceasta vor ajunge să știe forma o compunere primitivă.

În legătură cu acestea elevii se deprind cu scrisul și regulile ortografiei.

Grupa II. Aici se începe compunerea adevărată. La început se repetă și completează cunoștințele câștigate în grupa precedentă și numai după aceea trecem la materialul propriu acestei grupe.

Deosebirea între acestea două grupe constă în aceea, că aici pondul principal se pune pe legătura dintre singuratecele propoziții, din care se formează un întreg în care aflăm cele trei părți principale: *început sau introducere, conținut sau tractare și încheiere.* Întregul acesta formează o compunere căruia îi dăm și titlu. Compunerile acestea la început sunt scurte și constau numai din câteva propoziții și numai cu încetul se dezvoltă.

Ca repetiție a materialului propus se fac puține copieri, dictări și compuneri de propoziții. *Apoi se trece la propriu material și anume:* Transformări de ziceri din afirmative în negative, din singular în plural etc. Verbul se transpune în timpurile principale. Rezumarea unor bucăți de citire, la început la întrebări, apoi liber. Reproducerea liberă a unor povestiri, narațiuni și descrieri scurte, cunoscute elevilor. Se descriu la întrebări și apoi liber: lucruri și ființe. Enararea unor întâmplări experimentate sau

în lipsa acestora evenimente cunoscute din materialul altor obiecte.

Exercițiile din aceasta grupă le terminăm cu câteva soiuri de scrisori : epistole familiare către părinți, frați etc. și la urmă cu compunere de telegrame.

Grupa III. Este cea mai importantă între toate, deoarece pe baza cunoștințelor din anii precedenți elevii încep a face compoziții mai mari și independente și a învăța toate actele private și publice de cari vor avea lipsă în viață. Cu cât a fost mai bine, mai temeinic tratat materialul celorlalte două grupe, cu atât mai bune rezultate se vor putea obține în materialul grupei a treia, care încoronează întreg învățământul școlii primare.

Grupa aceasta cuprinde un material cu mult mai vast, din care școlile nedivizate — având în vedere puținul timp — trebuie să aleagă pe cel mai esențial, ca să se poată prelucra cât mai bine și temeinic.

Tratarca materialului se începe cu reproducerea cuprinsului unor bucăți de cetire, transformarea poeziilor în proză și scrisorile particulare.

Se continuă cu compunere de descrieri după un plan dat și expunerea unor narațiuni scurte.

Dela acestea se trece la actele: a) *particulare* precum: tot soiul de epistole, telegramă, notă, anunț, scrisori de afaceri ș. a. și b) *publice*: certificat, chitanță, obligațiune, cambie, diverse contracte, testament, petiții ș. a.

Este neapărat de lipsă să se comunice cerințele tuturor actelor publice și să li-se atragă atențiunea elevilor asupra faptului, că unele dintre ele precum: contracte, testament ș. a. având o importanță deosebită, dacă nu se fac întru toate cum cere legea, pot urma mari pagube materiale, de aceea când vor avea de făcut astfel de acte e mai bine să le facă cu oamenii pricepători.

În școală însă trebuie predate, ca elevii să aibă cunoștința de ele și cerințele ce trebuie să întrunească.

Scopul exercițiilor de compunere nu e numai acela, ca să-i învățăm pe elevi a compune bine, ci să și scrie corect. De aici urmează, că învățământul exercițiilor de compunere numai atunci își ajunge scopul dacă elevii scriu corect ortografie. Prima cerință a învățaturii ortografiei este exprimarea și vorbirea corectă. Poporul nostru în cele mai multe locuri vorbește

o limbă stricată. Este datorința școlii și a învățătorului să obișnuiască pe elevi cu exprimarea corectă și cu un limbajiu frumos românesc, ceace numai prin mult exercițiu se poate ajunge. Dupăce se vor obișnui elevii cu acestea două, cu ortografia se vor deprinde ușor. Va trebui însă ca învățătorul să pună mare străduință și să ceară cu stricteță observarea ortografiei.

3. Metodul.

Progresul în școală este în funcție de modul de predare. Putein afirma, că sufletul învățământului întreg este metoda. Dela acesta¹ depinde progresul sau stagnarea școlii. La exercițiile de compunere însă are un rol cu mult mai important, deoarece din unele obiecte elevii și pe lângă un metod mai slab își pot însuși cunoștințe cu ajutorul manualelor, pe când la exercițiile de compunere modul de predare este totul, numai dela el depinde progresul. Compunere nu se poate învăța din carte, ca și celelalte obiecte, ci exclusiv numai prin predare, făcută după un metod bun și practic. Din acest motiv pe metoda scrierii - compunerii trebuie să se pună mare grije, avându-se în vedere următoarele :

Subiectul exercițiilor de compunere se ia totdeauna din cercul de cunoștințe al elevilor. La început ne dă material bogat învățământul intuitiv, iar mai târziu celelalte obiecte și experiența elevilor. În forma aceasta învățământul exercițiilor de compunere se dezvoltă în raport cu celelalte obiecte de învățământ, ceea ce e și natural, fiindcă acelea trezesc în sufletul elevilor cugetări și idei noi și prezintă multe materii potrivite, cari se pot utiliza ca subiecte la exercițiile de compunere.

Mersul trebuie să fie treptat dela lucruri ușoare la mai grele și dela concrete la abstracte. Să nu li-se dea probleme mici, prea ușoare, dar nici prea grele, cari trec peste puterile lor. Cele dintâi nu le dezvoltă puterile sufletesti, iar cele grele îi demoralizează făcându-i să-și piardă voia și încrederea în puterile proprii.

La fiecare lecțiune mai întâiu se pregătesc elevii pentru lucrarea problemei. Spre scopul acesta învățătorul va face cu elevii exerciții de cugetare și vorbire asupra subiectului despre care se va face compunerea, prin ce elevii își reînprospetează și adună ideile de lipsă, iar după aceea va arăta în scris pe tabla școlii planul și modul cum trebuie să se rezolve pro-

blema. Apoi vor fi puși la lucru și ei. Lucrările se fac totdeauna în școală sub controlul învățătorului.

Încă la început elevii trebuie obișnuiți, ca tot ce compun să fie scris *șpiri, simplu, la înțeles și frumos*. Școala' populară nu urmărește scopul, ca să-i învețe pe elevi a scrie compoziții lungi și înflorite și nici n'ar putea-o face fiind aceasta un lucru, care trece peste puterile lor.

Trecerile dela un gen de compunere la altul se face totdeauna cu mare grijă. Primele lecțiuni se tratează amănunțit pentruca elevii să înțeleagă și cunoască bine genul cel nön și numai după aceea să facă și ei compuneri independente.

Subiectele scrisorilor particulare și ale actelor publice se predau în legătură cu exemple practice, scoase din viață și încât se poate cunoaște și de elevi. Acestea fiind de mare însemnătate în viață, se vor trata cu cea mai mare grijă și temeinic.

Exercițiile de compunere numai atunci și-au ajuns scopul dacă elevii sunt în stare a-și expune cugetele în stil ușor și clar și într'o limbă frumoasă și fluentă. Acest lucru însă reclamă exercițiu mult. De aceea se vor face exerciții de compunere cât mai des.

Din fiecare gen de compunere se va lucra în cacte curate câte un exemplu două ca ocupații de școală, iar pentru compunerile, de cari va avea lipsă în viață, fiecare elev să aibă câte un caiet în care va trece toate modelele învățate. Acestea să-le păstreze pentru viață, ca să-le aibă la îndemâna când va cere trebuința.

Dacă învățătorul la toate celelalte materii trebuie să se pregătească, aceasta o va avea în vedere și la exercițiile de compunere. La fiecare oră va intra în clasa cu *materialele de predat aranjat și bine pregătite*. Învățătorul care nu se conformează acestei cerințe mai mult oarbeacă decât face învățământ și progresul obținut este problematic și nesigur. Și ca atare iută dispare din sufletele elevilor.

Corectarea.

Rezultatul exercițiilor de compunere în mare parte depinde dela corectarea, care pentru elevii sânguincioși e un fel de satisfacție, pe care o așteaptă cu neastâmpar, iar pentru cei neglijenți o un stimulent de straduință. Nu mai puțină însemnătate are și pentru învățător, căruia îi arată progresul făcut și măsu-

rile ce sunt a se lua pentru delăturarea pedecilor ce stau în calea aceluia.

Ștînd elevii că lucrările lor sunt controlate, se vor nizuia la lucru din ce în ce mai bine. Progresul făcut îi vîd și ei și prin această capătă voie, curaj și încredere în puterile proprii. Pe cînd necorectarea îi face să lucreze neconștiențios și superficial. Unde s'au încuibat acestea două scăderi nu poate fi vorba de înaintare.

Corectarea trebuie făcută la *fiecare lucrare și la timpul său* avînd în vedere nu numai conținutul și ortografia, ci și aceea ca scrierea, care azi este foarte rea și neglijată aproape în toate școlile să fie *frumousă, caligrafică și curată*.

Corectarea lucrărilor să le facă învățătorul acasă subtrîgînd cu cerncală roșie fiecare eroare, apoi să le clasifice, scimoneze și numai apoi să le împartă elevilor, pe care îi pune să afle cum trebuie scris corect. Erorile generale le tratează în clasă cu toți elevii și face deprinderi pentru îndreptare.

Erorile se corectează pe fața dreaptă a caetului lăsată anume pentru acest scop după aceea prin elevi *se scrie textul întreg corect pe tablă*. Nici odată să nu îngăduie ca îndreptarea greșelilor să se facă numai pe marginea caetelor.

Cînd au elevii dexteritatea recerută în scrierea ortografică, e bine ca lucrările a căror text este la toți egal să le corecteze înșiși schimbînd caietele între dînșii.

Tot asemenea este a se proceda și cu lucrările din alte materii.

În modul acesta se va ajunge ca elevii să facă din ce în ce tot mai puține erori și să scrie tot mai corect din punct de vedere stilistic și ortografic. După lucrarea a V—VI. progresul este evident.

* * *

Dacă exercițiile de compunere se vor propune sistematic și rațional vor desvolta în mare măsură inteligența elevilor, ei își vor însuși îndemănare în exprimarea cugetelor clar și corect, atît oral cît și în scris și își vor ști compune ei înșiși scrisorile cele mai necesare.

Nivoul școlii va crește în ochii sătenilor, cari se vor convinge despre importanța și folosul școlii vîzînd că ea le dă toate cunoștințele de cari au lipsă în viață. Vor prețui-o și iubi mai mult decît în trecut și își vor trimite copii regulat la

școală, iar corpul didactic va fi scutit de multele neplăceri ce au în urma frecvenței neregulate.

Numai atunci, când se va munci în școală cu toată energia și cu rezultate reale, vom putea asigura înaintarea culturală a neamului nostru.

I. Mango.

Ce mi-a rămas în minte din excursia în Zălau.

Ce veseli eram noi copii când am început să mergem către Zălau! Am fi vrut să mergem tot într-o fugă. Am mers pe șoseaua bine petriută și apoi pe cărări, prin păduri mai mici și mai mari, până am ajuns între brazi, tare obosiți. Ieșit din brazi, ne-am odihnit.

La marginea orașului casele erau mai mici și din ce în ce am văzut că sunt mai mari. Rupiți de oboseală am ajuns în piață. Am învățat noi la școală despre Prefectură, despre Administrația financiară și altele. D-l învățător ne-a dus să ni le arate. Ne-a arătat Prefectura. Acolo stă d-l Prefect care îngrijește ca să fie orânduială în județ. Iar de acolo am plecat la Administrația financiară. Acolo se strâng banii pe care îi dau oamenii ca dare. Cu acești bani se tocmesc: drumurile, școlile, podurile, spitalele și altele.

Lângă Administrația financiară este librăria „Luceafărul, unde sunt multe cărți. Am văzut și o statuie în piață.

La școala normală am văzut mai întâi un os de pasăre care a trăit mai înainte de venirea omului pe pământ, și niște sticle mici, în care sunt tot felul de otrăvuri. Am văzut multe feluri de pasări și găngâni. Dintre acoste multe sunt pe care le cunoaștem și noi ca: sarca, buha, cioara, vrabia și altele. Am văzut tot felul de ouă dela cele mai mici până la cele mai mari. Am văzut un șarpe într-o sticlă și multe pietre, mincrale cari scilipeau. Multe din aceste, erau amestecate și cu aur. Din aceste pietre se scoate aurul cu o moară numită steamp. Am văzut și scheletul omului. D-l învățător ne-a spus că aceeași cameră cu tot ce am văzut în ea se numește muzeu. Pe pereți erau niște tablouri cari arătau lupte, ca Lupta dela Grivița, Șelimber, Venirea barbarilor și altele. Apoi harta Românie în relief.

Eră făcută de pământ. Munții erau ridicături mari de pământ, dealurile mai mici, apoi câmpiile. Apele erau mai jos și erau însemnate cu albastru.

Am plecat apoi la Liceul reformat la muzeu. Acolo a fost și mai frumos ca la Școala normală. Au fost mai multe păsări. Am văzut diferite ouă între care a fost și unul de struț. D-l învățător ne-a spus că acest ou are greutate de 1—5 kg. Am văzut diferite feluri de minerale. Apoi am văzut și șarpele boa învârtit pe lângă un lemn. Apoi tot felul de pești mari și mici.

Pe pereți au fost tablouri cu animale ca: elefant, canguru, maimuță cu mustați, care scamănă cu omul și altele. În piața de lemne am vizitat o comedie (un circ) unde am văzut: cai, catări, bivoli albi, câștile cu două cocoșe, urși și altele. D-l învățător ne-a spus că aceste toate joacă în circ. Am fost la gară și am văzut când a venit trenul. Erau multe vagoane legate unelo de altele, pe cari le purta locomotiva. D-l învățător ne-a dus înlăuntrul gării, ne-o arătat și ne-a explicat despre telefon. Am vorbit cu un domn la telefon. Ce repede răspundea! Parcă eră lângă noi.

Am fost la spital. Acolo erau mulți bolnavi, iar deasupra spitalului eră un băț de fier lung și ascuțit. Prin acest băț se scurge electricitatea din clădire. Acest băț se numește paratrăsnet.

Am fost apoi la mașina de făcut electricitate. Acolo au fost multe roți mari cari, când se învârtesc, se apropie o roată înfășurată cu sârnă de o potcoavă și se produce electricitatea, care luminează prin lămpi. Această mașină se cheamă uzina electrică. În urmă am fost în „Parcul Regina Maria“. Acolo erau diferite flori așezate în straturi. D-l învățător ne-a spus că nu e permis să rupem nici una.

După ce ne-am odihnit am plecat către casă. Când am juns la pădurca de brad, am stat și ne-am odihnit. Acolo niște băieți se jucau cu mingea. Odată mingea a venit către mine, iar eu am dat cu piciorul în ea. D-l învățător ne-a spus că nu e permis să o lovească nimeni, numai acei ce se joacă cu ea. Acest joc se cheamă „Fotbal“. Foarte oboșiți abia am ajuns acasă.

Mulțumim d-lui învățător că ne-o dus să ne arate așa lucruri minunate.

Ciumărna, la 11 Iunie 1926.

Ioan Filip

elev de cl. V-a primară.

Nota redacției:

Publicăm aceasta lucrare dată de d-l revizor N. Nistor cu ocaziunea inspecției din 11 Iunie și făcută în prezența domniei sale, ca să se vadă, că și un copil, după ce a trecut peste învățarea formei de redacție, când are despre ce serie, poate să facă o compunere destul de drăguță.

Literatură.*Să-mi cânti...*

Să-mi cânti ca 'n vremi trecute...
Pe harfa ta pribeagă,
Să-mi cânti ah mamă dragă
Cel basm plin de ursite.

Să-mi cânti ca 'n vremi trecute
Când visurile mele
Erau argint din stele...
Azi toate-mi sunt pierdute. library Cluj

Azi doru-mi mai doinește
O doină 'ntârziată,
Și luna se arată,
De jale se oprește.

Și-mi împletește-o horă
Din razele-i bălaie;
Mi-o joacă în odaie
Cu dragoste de soră.

Și hora ei mă doare,
Mă face mai străină...
Iar tu-mi întinzi o mână
De mamă iubitoare...

Aliaver.

Dări de seamă.

O carte de preocupări noi.

— Școala activă de Ad. Ferrière, tradusă de I. G. Marinescu și Al. Mărinescu în doua volume: *originile și principiile și aplicații. Tipografia G. N. Vlădescu și-Fiul, Câmpulung-Mușcel. Prețul 50 — 50 Lei.* —

Preocupările mai de seamă în pedagogia din ultimele decenii sunt de a ținea seamă în instrucție și educație de copii, de a pleca dela ceea ce este trebuință pentru ei, de a-i face să-și câștige și cucerească ei cunoștințele trebuincioase și de a le desvolta puterile fizice și psihice prin acțiuni variate potrivite vârstei, de a-i desvolta dinnăuntru înafară și de a-i pregăti încetul pe încetul pentru viață.

Cartea numită mai sus ne înfățișează preocupările de natura aceasta din celea mai vechi timpuri și la toate popoarele cari s'au ocupat mai intensiv cu ele. Face distincție între munca constructivă și munca mecanică arătând valoarea fiecăreia. Arată oă nu numai munca fizică poate fi considerată ca muncă, ci și cea spirituală, ba adevărata muncă e aceia care pornește dinăuntru înafară și se manifestă în activitate spontană inteligentă; numai munca pornită din noi insine, din vederile noastre, din inima noastră, din efortul nostru poate fi considerată ca muncă adevărată. Dovedește, că curentul de preocupări schițat la începutul acestor rânduri, numit „Școală activă“ nu este antiintellectuală, ci e numai contra importanței aproape exclusivă ce se da și se dă și azi în multe școli în detrimentul educației sentimentelor și a voinței, contra îngrămădirii de cunoștințe date dea gata și memorizate. Accentuiază însemnătatea cunoașterii copilului în general și a copiilor pe cari avem să-i instruăm și educăm. Arată paralelismul între desvoltarea și manifestarea psihică a copilului și evoluția culturală a omenimei. Atrage atențiunea, că copiii nostri de azi, pe lângă tot paralelismul, nu sunt identici în nici o fază a desvoltării lor cu locuitorii Africei sau a altui colț de pământ rămași în desvoltarea culturală, ba nici cu copii acestora, deoarece prin moștenirile transmise din generație în generație, prin „memoria ancestrală,“ diferitele dispoziții s'au atebuat, s'au modificat, așa că numai în general îi interesează și-i preocupă ceia ce a interesat

și a preocupat pe oameni în faza de dezvoltare culturală în care se află locuitorii Africii sau altui colț de lume rămași în cultură. Expune tipurile psihologice ale lui Jung: sensorial, convențional, intuitiv și rațional și împarte copilăria pupă aceste tipuri. Spune, că copilul acționează la început spontan sub imboldul instinetelor apoi imboldit de *elanul vital*, energia, voința de a trăi, voința de a trăi mai bine cari se manifestă în interes. Tratează despre activitatea manuală în Școala activă și arată însemnătatea ei din punct de vedere fizic, psihologic (intelectual și moral) și social. Se ocupă cu activitatea intelectuală în Școala activă arătând cum ar trebui să se facă munca intelectuală: elevii să culeagă documente din natură, uzine, fabrici, ateliere, trecut, viața omenescă etc., apoi să le claseze și în fine să facă elaborarea cunoștințelor câștigate îndecursul culegerii și clasării documentelor în mici conferințe cari după ce s'au discutat să se treacă în caietul vieții de fiecare elev. În fine se ocupă cu activitatea socială a Școlii active arătând că autogovernarea preconizată de Școala activă prin autonomia ce o dă școlărilor îi scapă de sub tutela personală a învățătorului și-i pune sub autoritatea conștiinței morale propriie făcându-i stăpâni pe sine înșiși și învățându-i cum să se poarte în școală și cum să-și conducă societatea lor, cum să se poarte în viață și cum să ia parte la conducerea vieții sociale organizată în comună, județ și stat în mod conștient.

În partea istorică a preocupărilor Școlii active scoate în relief atât de frumos părerile lui Jean Jaques Rousseau și activitatea pedagogică a lui Pestalozzi dela Iverdon încât te frapează și cucerește pentru ideia Școlii active. În orfelinatul dela Cempuis din Oise condus de Paul Robin arată un model de școală activă în ceia ce privește educația socială și pregătirea pentru alegerea carierei și viață. Școala secundară din Götterborg întemeiată de Sven Lönborg o arată ca cea mai practică școală de educație civică. Pe Jan Ligthart ni-l arată ca cel mai bun instructor educator pentru viața economică. Ne înfățișează pe Gaudig ca pe reprezentantul individualismului în Școala activă iar pe Kershensteiner ca reprezentantul socialului: unul are în vedere pe individ celalalt societatea. Mai vorbește despre opera multor bărbați însemnați pe cari fiind restrâns spațiul acestui articol nu-i pot aminti.

Cartea aceasta merită să fie citită de toți aceia cari se ocupă cu instrucția și educația. Ea trezește îndemnuri și indică căi noi de urmat.

G. Cupătă.

Activitate extrașcolară.

Producțiunea din comuna Acăș.

Comuna Acăș este una dintre cele mai năpădită de străini și una dintre cele mai maghiarizate comune de pe teritoriul Ardealului.

În ajunul zilei de 10 Maiu, seara, la școala primară de stat s'a dat cu elevii cursului inferior și superior o producțiune binereușită. Programul alcătuit din 22 puncte, a emoționat foarte mult poporul adunat în mare număr.

Ceeace a stârnit sentimentul național, slăbit la locuitorii din aceasta comună, a fost: piesa „Unirea principatelor“ sub Cuza Vodă: „Unirea tuturor românilor“ și dialogul „Vecinii“ care redă principiile cetățenilor improprietăriți prin reforma agrară. Programul variat a fost compus pe lângă celea 3 bucăți de mai sus, din mai multe cântece naționale, cântate pe 2—3 voci și din dansuri naționale ca: „Jocul moșilor, Bönul Mărăcine“ etc.

Mulți dintre elevi și eleve au fost îmbrăcați în costume naționale românești improvizate. Poporul ce a participat la producțiune — în mare parte și străini — a fost adânc impresionat.

Venitul realizat s'a destinat pentru acoperirea cheltuelilor făcute la excursii și cu cumpărarea vopselilor trebuincioase la lucrurile pregătite din lut.

Un participant.

Frumusețile și bogățiile pământului românesc.

— Conferință. *) —

Tot stând eu și cugetând la neajunsurile ce s'au abătut asupra noastră și a iubitei noastre țări, am căuta să înțeleg, cu ce putere dumnezească a fost dăruit poporul românesc de a is-

*) Ținută la popor cu ocazia sedinței „Cercului cultural Trăsnea“ în comuna Chichișa din județul Sălaj.

băvit atâtea nevoi și a rămas pe aceste plaiuri? Caro să fie aceia putere care a făcut ca să rămânem curați și neprihăniți de nesfârșitele puhoaii barbare care ca și lacustele ce năpădese asupra lanului de grâu năvăleau asupra noastră, ne luau și prădau tot și ne lăsau ca 'n vatra focului? Au fost pe vremuri și sunt și astăzi neamuri osândite de Atotputernicul, să alunece pe fața pământului, la fel ca râul ce-și primește mercurul undele și suspină la cotituri de dorul malurilor, ce-i rămân în urmă. Alunocă râul se duce la vale și de ce se depărtează de izvor, tot mai turburi îi sunt undele, până ce se amestecă în vălmășagul apelor neodihnite ale mărilor adânci.

Cum de nu ne-am înstrăinat noi sufletul și nu ni s'a rătăcit mîntea să fi pornit și noi pribigi în lume, în rînd cu neamurile astea osândite? Cu toate nevoile, cu toată truda, cu toată nețihua, noi am stat strîns uniți și înfrățiți cu glia strămoșească.

Și uite ce am înțeles eu și unde m'am dus eu gîndul. Eu zic că dacă am isbutit întru toate și asupra tuturor, e că ne-au fost dragi: graiul, cîntecul și moșia strămoșească. **Cluj**

Și acum îngăduiți-mă să vorbesc despre: „Frumusețile și bogățiile moșii strămoșești sau pământului românesc“.

După cum vă spusci înafară de graiul și cîntecul nostru, ceea ce a făcut ca să nu pornim și noi în lume ca alte neamuri este moșia strămoșească. Și cum am fi putut noi să plecăm în lume și să lăsăm pământul nostru iubit!?

Pământul românesc alcătuit din ținuturile; Regatul vechiu, Transilvania, Banat, Crișana, Maramureș, Bucovina, și Basarabia formează țara în care Bunul Dumnezeu a pus toată podoba. Cum să fie plocat de pildă Românul din Regatul Vechiu și să lese întinsele câmpii, unde soarele lucește de dimineață până'n seară; să fi lăsat bătrîna Dunăre ce-și târește alene apele arginții în Mare și ne povestește multe din trecutul nostru: să fi lăsat dealurile înbrăcate cu podgorii de vii și livezi de pomi roditori, ori să fi lăsat munții cu frumoasele păduri, în mijlocul cărora oamenii credincioși au ridicat mănăstiri, păduri la umbra cărora pase nesfârșite turme și pela poala cărora curg sprintene izvoare cu apă cristalină!? Nu! nu se putea! Cîm ar fi plocat de pildă Transilvaneanul să-și lase țara ce între zidurile ei muntoase pare o cetate din povești cu ape curgătoare și curate ca cristalul, cu grădini frumoase, câmpii cu holde aurii în care se-

cerătorii înoată rătăciți, cu poieni smălțuite cu flori, dealuri roșe și munți plini de aur și argint?

Cum să se depărteze Bucovineanul de:

„Mândră Bucovină,
Veselă grădină,
Cu pomi roditori
Și mândrii feciori“ ?

Nu! nu se poate căci acestea sunt podoabe dumnezeiești pe care Românul le apără chiar cu prețul vieții sale. Cum să plece Bănățeanul când locurile toate îi pun în față Paradisul? Dar nici pașnicul Basarabean nu se îndură să lase întinsele câmpii și dealuri a căror frumusețe dumnezeiască, ochiul și minte n'o pot prețui.

Doar, dacă frumusețea pământului nostru este lanțul ce ne ține stânși legați de el, este izvorul iubirei sfinte ce-i păstrăm, ce să zicem de bogățiile ce acest pământ ne dă? Incepând cu cumpia Dunării, a Tisei și Basarabiei, vedem (și) nu putem prețui nesfârșitele holde de grâu a căror culoare aurie se scaldă în razele soarelui. Vedem holde de mălaiu sau porumb din care nu se vede nici calul nici călărețul.

Tot rodul acestor câmpii de prisos e purtat pe vapoare, ce din toate porturile Dunării se încarcă; iar portutul Constanței dela Marea Neagră, (cetatea „Tomis“ cum o numeau Romanii,) numai el ne poate spune câtă bogăție este purtată în lumea largă din scumpa noastră țară.

Mergând apoi în regiunea dealurilor, dăm de podgorii de vii, ca cele dela Drăgășani, Dealul Mare, Odobești, Paniu etc. și de livezi de pruni și alți pomi roditori ce formează o avere neprețuită. Trecând apoi în regiunea unde munții se împreună cu delurile, vedem ceriul întunecându-se de fumul fabricilor; valea Prahovei, unde sondele sau puțurile de petrol stau ca uriașe turnuri negre; dăm de băi de sare ca la: Ocenele-Mari Târgu-Oena, Slănic, Oena Sibiului, Oena Turdei s. a.

Nu neputem stăpânii mirarea nici la vederea uriașelor turnătorii de fier din Banata și la admirabilele izvoare de gazo naturale dela Șărnaș, Dicio-Sănmărtin s. a.; iar mulțimea nesfârșită de oameni ce vara merg pentru a-și căpăta sănătatea la Techirghiol și în părțile muntoase ca: Valea Lotrului, Rucăr, Slănic, Sovata, Covasna, Mehadia și alte locuri cu ape tămădui-

toare, fac ca inima să ne crească de bucurie la vederea nesfârșitelor bogății, ce iubitul nostru pământ ne dă pentru tămăduirea boalelor.

În Transilvania sau Ardeal, cu munții lui înalți, găsim neprețuite băi de aur și argint și tot felul de bogății nesfârșite.

Trebuie să fim mândrii, că pământul românesc poartă în el bogății ce numai în țările din America se găsesc la fel. Vă veți întreba poate, că de ce în țările din America este mai bună stare decât în țara noastră. Eu vă voi răspunde :

Pe când oamenii în America trăiesc zile bune de sute de ani, poporul nostru numai de câțiva ani și după multă jertfă de sânge și-a văzut răsărind soarele libertății ; și alta este munca uriașă ce Americanii au făcut, pentru punerea în mișcare a bogățiilor ce pământul lor le dă.

Acum, când în urma sângeroaselor lupte dela Jiu, Mărășești, Mărăști și Oituz, în care bravele noastre armate au arătat aceloră ce se credeau neînvinși, că „pe aici nu se trece“, acum, când mănoasele câmpii, pășunile întinse care hrănesc frumoasele vite, lacurile cu pește, munții cu pădurile seculare și nesecatele izvoare de bogăție sunt ale noastre, acum când Sfântul Soare răsare pentru toți frați odată, numai muncind în unire vom putea ajunge și noi bogați și fericiți.

Vom avea să muncim și muncă cu credință se cere pentru ca versurile :

„Munții noștri zur poartă

Noi cerșim din poartă 'n poartă.“

să nu-ș mai aibă locul, iar noi să ne luăm locul ce bunul Dumnezeu ne-a hărăzit.

La muncă dar, cu credință, inimă curată, dragoste de aproape și isgonind dintre noi beția, luxul, judecățile și toate păcatele ce ne bântuie, căci numai atunci vom arăta că am știut să întrebuițăm talanții ce ni-s'a dat și că: din stejar, stejar răsare și Românul în veci nu pierde“.

Nicolae Zamfir.

Note și observații

Serbări culturale

Cu bucurie vedem, că la activitatea culturală, care ia proporții din ce în ce tot mai mari, se angajează de bună voie toate elementele de valoare, dorind fiecare să contribuie cu puterile sale la aceasta muncă frumoașă și înălțătoare. Dascălimea noastră, între alții mulții, a găsit un colaborator neobosit pe acest teren în Tinerimea Universitară, condusă de aceleași dorinți și idealuri, care o cheamă la muncă comună după cum rezultă din apelul de mai jos, adresat învățătorimii noastre de către, „Cercul cultural al Tinerimei Universitare Someșane din București U. S. B.” cuprinzând jud. Sălaj, Satu-Mare, Someș, Cluj și Năsăud.

Pentru realizarea programului său, „Cercul cultural al Tinerimii Universitare Someșane” va aranja la *Baia-Mare* în 20 Iulie serbări populare cu concurs de costume, dansuri, coruri, etc., iar la *Șimleul Silvaniei* la 25 Iulie și la *Sângeorgiul rom* la 1 August a. c. conferințe culturale, reprezentații artistice etc.

Sprijinul ce se cere dela Corpul didactic din județul nostru este, ca să participe personal la aceste serbări într'un număr cât mai mare și impunător, apoi cu coruri și cu țărani și țărance în costume naționale din comunele „cari posedă mai variate și mai bogate recourse artistice de natura programului.”

În vederea sprijinirii mai efective a serbărilor din 25 Iulie a. c. proiectate la Șimleu, s'a convocat tot la aceeași dată și adunarea generală a secției județene învățătoresți.

Iată apelul și programul!

„Domnule Învățător (Director),

După cum veți binevoi a cunoște din cele alăturate, am înființat în Capitală Cercul Cultural al Tinerimii Universitare Someșane din București, care pe lângă scopurile culturale are și a-cel de acclădi un cămin al Universitarilor Șomeșeni, cari își fac studiile aici.

Având în vedere programul nostru de vară pentru realizarea a celor scopuri și cum acest program cuprinde și serbări populare în „*Baia-Mare*” în ziua de 20 Iulie a. c. vă rugăm cu insistență să binevoiți a participa la aceste sărbări și anume aducând cu D-v. fete și flăcăi (cel puțin câte 4—5), cari să reprezinte constumele, dansurile, cântecele și alte obiceiuri ale comunei D-v. precum și coruri școlare dacă aveți organizate pentru cari se vor distribui diferite premii în special cărți.

Cum aranjarea programului definitiv necesită un anumit timp, de altă parte dorind de a solicita pentru participanți anumite fa-

voruri posibile din partea autorităților competente, vă rugăm luați toate măsurile necesare ca cel mult până la 25 Iunie să ne anunțați despre felul participării D-v, ca să vă putem da la timp toate relațiunile necesare.

Fiindcă la aceste serbări vom avea concursuli și a celor mai de frunte instituții culturale de aici datorita noastră este ca să le probăm prin o participare grandioasă și însuflețită, nu numai dorul nostru de muncă pe teren cultural, ci și realizările pozitive ale acestuia.

Considerând, că în calitate de conducător al culturii românești, ați avut întodeauna în vedere interesele înalte care ne preocupă, participarea D-v. o credem absolut necesară și suntem convinși că rugamintea noastră nu va rămâneca fără răsunset în sufletele D-v.

Primiți din partea noastră asigurările de înalte considerațiuni.
Președinte: Victor V. Pașca, Secr. gen.: Adrian Nichita.

PROGAMUL

I. *Baia-Mare*, (18-19-20 Iulie).

1. 18 Iulie d. m. Adunarea Generală, seara; masă amicală de cunoștință. BCU Cluj / Central University Library Cluj

2. 19 Iulie. Excursie în apropiatele regiuni frumoase ale orașului, cu distracții câmpenești.

3. 20 Iulie. Ziua, serbări populare în parc. Concurs de costume, dansuri, cântece, coruri, frumuseță țărăneasă și altele. Seara Mare Bal în Saloanele „Ștefan“.

II. *Șimleul Silvaniei*. 25 Iulie. Mari serate dansante cu program artistic.

III. *Sângeorgiul Rom*. 1 August. Mari serate dansante cu program artistic.

Frumoase premii atât la serbările populare cât și la baluri pentru concursuri.

Biletele-Invitație fiind nominale, doritorii de a participa sunt rugați a se anunța înainte pentru a li se trimite, sau se vor găsi în casa în zilele sus numite.

Informațiuni până la 15 Iulie dela Dl. V. V. Pașca, Baia-Mare (Hotelul Ștefan).

Programul detaliat se va anunța la timp.“

Nu ne îndoim, că învățătorimea Sălăjană, conștie de chemarea sa, va aprecia după vrednicie acest apel și va da tot sprijinul moral și material noilor tovarăși de muncă, pe care îl solicităm și noi cu toată căldură.

I. Mango.

Administrație școlară.

VIII.

Reparația localurilor de școală

Chestiuni de interes general.

Deși am insistat mult, în coloanele acestei reviste, asupra reparației localurilor de școală: atingem din nou această chestiune, dată fiind importanța ce-o are și oportunitatea ei.

Pe lângă multele atribuții de alt ordin, ce le au diriginții școalelor după încheierea cursurilor, se impune ca o datorie principală, luarea măsurilor pentru curățirea și restaurarea localului de școală, reparația, adaptarea mobilierului școlar, procurarea materialului didactic și a combustibilului necesar. Lucruri absolut indispensabile în vederea începerii noului an școlar viitor.

Activitatea oficială a dirigințelui școlar, în vacanța de vară, numai atunci se va considera încheiată, dacă va îndeplini toate aceste îndatoriri. Modalitățile de executare s'au comunicat prin repetatele ordine și instrucțiuni.

Ținem să mai relevem atât, ca devizele speciale pentru restaurările indicate în bugetele școlare să se înainteze pentru verificare, în termenul prevăzut în ord. 950—1926 a Com. școl. jud.

* * *

1. *Corp. did. în T.* Se știe că învățătorii rurali nu primesc indemnizare de chirie, astfel nu vă putem comunica suma chiriei ce urmează să se plătească pentru locuința D-v. Legea obligă comuna să se îngrijească de locuință pentru dirigințe. În lipsa locuinței în natură — foarte natural — va primi chirie corespunzătoare potrivit împrejurărilor locale. Este echitabil, ca în bugetele școlare să se prevadă banii de chirie pentru toți membrii corpului didactic.

2. *M. Ch. Căpleni.* Cercetându-se deamănuntul situația D-vs. s'a constatat, că sunteți numit ca suplinitor. Astfel nu puteți beneficia de favorurile articolului 159 din lege numai după numirea

cu titlu provizor și depunerea angajamentului prevăzut în lege. Informațiile date fratelui D-vs. în zilele trecute, au fost de ordin principial, cari s'ar putea executa numai atunci dacă a-ți fi numit cu titlu provizor. Cereți numirea, căci mandatul D-vs. de suplinitor expiră deodată cu sfârșitul anului școlar.

3. *D. M. în P.* Numirile în învățământ se fac în luna Iunie. Numai normaliștii cu examen de capacitate și învățătorii reînțegrați pot fi numiți. Transferările se fac numai odată la an, între 15—30 Aprilie.

În cazuri binemotivate se pot cere detașări dela o școală la alta. Detașările se fac numa la începutul anului școlar și cel mai târziu până în 15 Octomvrie. Detașarea se face cel mult pe un an școlar.

4. *Gh. Ș. în A.* Notarul nu are nici un motiv legal să de-nege plățirea sumelor prevăzute în bugetul comunal pentru repararea localului. Dacă face declarații, în fața locuitorilor, contra școlai primare, aceasta constituie o agitație. Desbateți cazul în ședința comitetului și cereți aplicarea sacțiunilor cuvenite.

5. *Mai multora „Călăuza“* am expediat-o franco, fără ram-burs, ca să înceunjur o mulțime de cheltueli, împreunate cu o astfel de expodiere. Aveam convingerea, că toată lumea v'a înțelege chemarea mea și va trimite prețul. Fac apel și pe calea aceasta către cci în restanță, să numai întârzie cu achitarea, ca să pot ieși și eu din înourecătura materială și să mă degajez de angajamentele luate cu ocaziunea editării.

6. *Rectificare.* În numărul precedent al revistei noastre, la pag. 213 punct 8. rândul al doilea în loc de Art 50 se va citi Art. 159

D. Mărgineanu.

CRONICA,

IDEI ȘI FAPTE.

Schimbări în Ministerul Instrucțiunii. Se dă ca sigură vestea, că actualul Ministru al Instrucțiunii, Dl. P. Negulescu, va fi ales președinte al Camerii luându-i locul Dl. J. Petrovicu.

Transferări. On. Minister a aprobat transferările mai jos indicate.

a) *În județul Sălaj:* Dăscălescu Therczia și Rațiu Margareta la Carei, Pop Florica la Acăș, Buhaiu Veturia la Bobota, Ördög Aron la Bozies, Trifu Valeria la Cohul-Silvaniei, Cordis Victor la Crasna, Kreigar Ștefan la Cheșereu, Schiess Vendel la Dindoștimic, Chira Ludovica la Gălgău, Budea Simion la Hodod, Terezia Dragoș la Vezendiu, Filip Elena la Sanislău, Kind Elizabeta la Sânmiclăuș, Mak-say Vincențiu la Horoatul-Crasnei, Coroian Rozalia la Marca, Bedö Francise la Na-dișul-Hododului, Câmpian Ioan la Vașcapău, Maxim Ioan la Treznea, Șincai Iuliu la Săl-sig, Heidenboffer Iosif la Ur-ziceni, Pop Emil la Vășad, Vass Alexandru la Dioșod, Romocea Victor la Criștoft, Ardelean Ioan la Benesat, Șen-chea Remuș la Bjușa, Câmpu Mihai la Bodia, Gogu Iuliu la Ciunărna și Neață Maria dela școala prim. Ia școl. de copii mici din Dindești.

b) *În alte Județe:* Cojocaru

Constantin la Hurez (jud. Romanai), Coica Vasile la Brănești (jud. Gorj), Pavel Ciociu la Răzoare (jud. Cluj), Teodor Teodorescu la Măgîrești (jud. Bacău), Mărza Maria la Scorțeni (jud. Bacău), Ioan Nichifor la Măgineni (jud. Bacău), J. N. Scarlat la Nădejdea (jud. Caliacra), Ioan Negură la Rășboieni-Poicni (jud. Neamț), Marin Cristea la Diosig (jud. Bihor), Minuța I. Iordan la Ștefan cel Mare (jud. Romanai) și Maria Pantozescu la Zlotaști (jud. Teleorman).

c) *Detășeri:* Dumitru Vălean la Nemigea de jos (jud. Năsăud).

Catedrele rămase vacante sunt publicate în numărul de față la partaa oficială. Cei ce doresc să reflecteze la careva din catedrele acestea, își vor înainta cererea însoțită de toate documentele până la terminul fixat.

Învățători scoși din învățământ: Erdei Gavril din Piscolt și Aurelia Ciutorăș din Andrid, amândoi conf. ref.

Examenul de capacitate învățătorescă la școala normală de învățători din Zălău a durat din până la 15 Iunie inclusiv. Au fost admiși 28 normaliști și 1 învățător-ajutor. Din aceștia au obținut diplomă de învățător 19 și au fost îndrumați la repeterea examenului 10.

Cooperativă școlară. Elevii școlii normale de învățători din Zălau la sfatul profesorilor au înființat o cooperativă școlară cu scopul de a-și procura manualele și rechizitele necesare, a-și păstra banii trimiși de părinți pentru cele necesare și pentru a se deprinde în mod practic în contabilitate și în conducerea cooperativelor. Cooperativa va fi condusă de elevi aleși de membri și doi profesori aleși tot de membri cooperativei. Iată o inițiativă folositoare și necesară. Dorim acestei cooperative cea mai deplină izbândă.

Teatru În seara zilei de 17 Iunie trupa de conducere a d-lui V. Brezcanu a jucat în sala teatrului orășănesc din Zălau comedia tradusă din englezește „Cocuța“. Au plăcut foarte mult publicului pentru jocul natural d-l P. Georgescu în rolul lui Villian, d-șoara N. Caracioni în rolul Kettei și d-l V. Brezcanu în rolul lui Gimy. Păcat că nu au avut decoruri convenite. Publicul român doritor de artă a avut o seară plăcută; zilele de urmărire se auzea la plimbare refrenul drăguț: „Are tata un băiat! Are tata doi băieți! Are tata trei băieți!“ — Regretabil, că din intelectualii din jur nu s-au prea putut zări printre spectatori deși reprezentarea a fost anunțată în „Meseșul“ numărul 15—16 din 8 Iunie. În forma aceasta slab sprijinită arta românească, puțin ne înținem compatrioților de neam străin și nu prea putem radia cultura cum ar trebui.

Pictorul profesor Theodor Loriman de la școala normală de învățători și liceul din Zălau la comanda prefecturii județului nostru a pictat în mărime naturală pe A. S. R. Principele Mihai, moștenitorul tronului. Lucrarea aceasta de o reală valoare artistică merită să fie văzută. Prin ea d-l Loriman ne-a dovedit că are talent. Laudă și aceluia care i-au dat posibilitatea să ne prezinte această lucrare. Ne-am bucura foarte mult dacă i-s-ar da prilej să ne mai desfășoare și cu alte lucrări de o așa valoare.

Expozițiile de la școlile secundare din Zălau. La școlile secundare din Zălau și la sfârșitul acestui an școlar am avut prilej a ne desfășura în lucrări săvârșite de elevi și eleve și a constata că în școlile noastre se face muncă serioasă. Cu deosebire s-au remarcat lucrările de mână ale elevelor școlii secundare de fete ca: fete de masă, servete, tablete, camizoale, perinițe etc. tot lucruri folositoare decorate cu motive naționale. Îți venea să le sorbi cu ochii atât erau de frumoase și de cu gust combinate și formele și culorile înfloriturilor. Păcat că nu a fost fotografiată această expoziție. La expoziția școlii normale asemenea o de remarcat: diferite fructe din lut colorat, decimetru-cubic, compas și alte rechizite de școală din lemn corect și frumos executate. E foarte bine că se lucrează la lucru manual și obiecte de necesitate școlară. Ar fi de dorit ca fiecare normalist când

termină școala normală să aibă toate rechizitele și aparatele școlare construite de ei însuși. Desenele arată un studiu sistematic al perspectivei și al umbrei. Laudă celor ce-și înțeleg chiemarea și rostul.

Subvențiile orașului Zălau. Consiliul orașului Zălau a distribuit subvenția de 100000 Lei înscrisă în bugetul anului 1926, următoarelor instituțiuni culturale:

Despărțământului „Astrei” din Zălau 25000 Lei, Societății de lectură a elevilor Școlii norm. Zălau 10000 Lei, Societății de lectură a elevilor Liceului de stat Zălau 5000 Lei, Societății de lectură a elevilor Școlii secund, de fete Zălau 5000 Lei, Reuniunii femeilor române 5000 Lei, Reuniunii femeilor Zălau 15000 Lei, Reuniunii femeilor reformate 10000 Lei, Societății orf. de războiu evreiască 3000 Lei, Reuniunii de cântări Zălau 7000 Lei, Societății de lectură a elevilor Wesselényi 15000 Lei. Gestul frumos făcut de conducătorii și consiliul Zălau merită toată lauda. Sperăm că acest început va fi continuat și imitat și de alte consilii.

Inchirierea anului școlar la școlile române din Zălau: Școala normală de învățători, Școala de aplicație de pe lângă școala normală, Școala secundară de fete și Liceul român de băieți au serbat încheierea anului școlar la 26 Iunie în sala teatrului orașenes. Directorii au făcut câte o scurtă dare de seamă asupra

activității din cursul anului școlar, apoi s'au împărțit premiile elevilor merituoși și distinși. Între dările de seamă ale directorilor au fost câteva coruri bincereșite. După dările de seamă ale activității școlii normale și a școlii de aplicație, fostul elev al școlii normale Mihail Robu, în numele noilor învățători și-a luat adio dela școală, corpul didactic și foștii conșcolari. Școlile primare au serbat încheierea anului școlar la 29 Iunie. Și aici după câteva cântări și recitări draguțedirectorul a făcut o scurtă dare de seamă asupra activității din acest an școlar, apoi s'au împărțit premiile elevilor distinși. După împărțirea premiilor învățătorul Alexandru Pop și ia adio dela elevi și le dă povețe cum să se poarte. Din partea publicului dl Nicolae Sigmireanu judecător în pensiuine arată însemnătatea culturii și mulțumește corpului didactic pentru zolul depus la clădirea temeliei culturii naționale românești. — Regretăm, că oamenii noștri n'au ajuns să dea atențiunea cuvenită acestor felii de serbări. În apusul pătruns de înscăntătatea educației ia parte la serbările școlare toată lumea în frunte cu conducătorii autorităților. Să sperăm că va veni vremea când și la noi încheierea anului școlar va fi ade-vărată sărbătoare națională.

Comemorarea lui Eminescu. În ziu de 27 Iunie când s'au împlinit 37 de ani dela moartea lui Mihail Eminescu în capitala țării s'a ser-

vit un mic parastas, s'a organizat un pelerinaj la mormantul din cimitirul Bellu, s'au ținut cuvântări despre viața și și opera marelui nostru poet și s'au vândut medaliaoane Mihail Eminescu. La acestea solemnități au luat parte toate societățile culturale din capitală și un imens public. Din vânzarea medaliaoanelor au încurs 15408 Lei. — Duminică în 11 Iulie se vor ținea iarăși mari serbări pentru ridicarea unui monument neînălțatului poet. Serbările vor începe printr'un festival teatral și muzical în Arenele Romane din Parcul Carol. Cei mai de frunte artiști și cântăreți își vor da concursul la acest festival. În aceeași zi se va deschide într'un pavilion special amenajat prima expoziție a manuscriselor, fotografiilor, relicvelor și amintirilor rămase după urma genialului poet. — Toate acestea solemnități și serbări sunt aranjate de un comitet format pentru ridicarea unui monument neîntrecutului poet Mihail Eminescu.

Să dea Domnul ca cu aceste solemnități și serbări să ieșim pentru totdeauna din nepăsarea și scepticismul de cari am fost pătrunși până acuma și pășim pe căile preocupărilor înalte, înălțătoare de suflet și aducătoare de încredere în puterile noastre și de energie.

Astra în Sălaj. Sălajul în toamna ce urmează va avea fericirea de zile înălțătoare de suflet. Astra, valoroasa noastră asociație își va ținea adunarea generală în capitala jude-

țului nostru. Cu aceasta ocaziune se va face și sfințirea unei troițe ridicată pe câmpia Guruslăului, unde Mihail Vițeazul a avut una din celea mai strălucite victorii, se va inaugura totatunci pe acestea plauri atât de scumpe nouă tuturor și un cimitir al eroilor ce-și dorm somnul de vece pe plaurile acestui județ și se va iniția zidirea unei case naționale în Bacșa locul de naștere și odihnă pământească a marelui Român Simion Bărnuțiu. Serbările se vor ținea la 12, 13 și 14 Septembrie. Suntem convinși. că la acestea mari serbări naționale vor alerța și-și vor face datoria toți fiii Sălajului.

Cursurile de vară pentru învățătorii stagiați anunțate prin ziare și la școala normală din Zălau în urma avizului Inspectoratului Regiunii a II. No. 5110—1925 se vor ținea la școlile normale din Oradea și Satu-Marc. Cursurile încep la 10 Iulie și se vor termina la 31 Augus. Candidații — suplinitorii cari au doi ani efectivi de serviciu — vor avea locuință și întreținere în școala normală, Jumătate din întreținere o suportă statul iar cealaltă jumătate (25 Lei la zi) fiecare candidat. Acestor cursiști li-se vor preda limba română, aritmetica, geometria, contabilitatea, istoria românilor, geografia României și științele fizico-naturale cu aplicațiuni la cultură și industrie, în vederea aplicării acestor științe la școala primară, fizică, comerț și lucru manual; pen-

tru învățătoare și lucru de mână și gospodărie. După terminarea cursurilor toți candidații vor depune examen conform prevederilor regulamentului.

Sporurile de salarii ale funcționarilor.

Cum se va calcula sporul în acest an.

Bacărești, 2 Iunie. — (Rador) Ministerul de finanțe a hotărât ca sporul de salariu cuvenit funcționarilor să se repartizeze astfel:

Se vor întocmi statele de plată cu salariile actuale și toate sporurile acordate până acum. Apoi se vor socoti, la fiecare categorie de funcționari, salariile din 1924 înmulțite cu 40, pentru a se obține astfel salariul ideal, la echivalența în aur. Din suma rezultată în acest chip se va scădea salariul actual cu sporurile. Diferența ar fi să constituie noul spor pentru atingerea parității aur. Cum însă statul nu dispune de suma necesară pentru a se realiza acum acest act de dreptate, din diferența rezultată se va acorda deocamdată un spor de 15 la sută, urmând ca în anii viitori cota sporului să fie urcată până la acoperirea întregii diferențe.

Sporul din acest an se va plăti începând cu luna Iulie. Din suma bugetară prevăzută în acest scop s'au repartizat 600 milioane pentru a se acorda sporuri funcționarilor și 400 milioane pensionarilor,

Amânările pentru studii

Istrucțiunile Ministerului de Război.

In conformitate cu art. 89,

regulamentul legii de recrutare, urmând ca în cursul lunii Iulie să se primească cererile de 1-a amânare pentru studii ale tinerilor din etg. 1927 și cereri de reînnoirea amânărilor pentru cei din contingentele mai vechi cari n'au împlinit limita de vârstă sau nu li s'a ridicat acest drept, de către ministerul de război, acest minister dă următoarele instrucțiuni:

1. Orice fel de cereri de amânări pentru studii se vor primi la cercurile de recrutare până la data de 1 August 1926.

2. In cerere se va specifica anul nașterii tânărului și cercul de recrutare unde a fost recrutat (cei din contingentele mai vechi ca etg. 1927, vor arăta și ultima lor situațiune militară).

3. In cerere tinerii se vor angaja că vor depune până la data de 1 Decembrie 1926. toate actele prevăzute de art. 26, regulamentul legii de recrutare.

Cercurile de recrutare vor observa strict următoarele:

1. Actele complete pentru amânarea de studii prevăzute de art. 86, regulamentul legii de recrutare vor cuprinde:

a) Cercerea făcută în termen.

b) Declarația Md. A și B vizate de administrația financiară.

c) Rețepisa de plata taxei (pe numele tânărului).

d) Un certificat — unic — de înscriere pe anul în curs, care să cuprindă și activitatea școlară pe anul expirat, cei din clasa I. și cei cari cer prima amânare, pentru studii vor pre-

zenta numai certificat de înscriere).

CertIFICATELE emanate de la școlile și universitățile din străinătate să fie depuse în traduceri legalizate de legațiuni sau atașați militari.

e) Extractul de naștere (numai pentru cei din ctg. 1927 și cei cari cer prima amânarea de studii).

f) Copie după foaia matricolă cu mutațiile la zi (anul și locul nașterii, deciziile consiliului de recrutare și mutațiile succesive până la zi, certificate pentru exactitate de șeful biroului recrutării).

2. Vor da tinerilor adevărință de primirea cererii și data înregistrării; eventual ce acte au mai fost depuse odată cu cererea, acte ce trebuiesc enumerate în cerere. Nu vor mai da adevărințe, că pe baza cererii depuse, tinerii au dreptul la amânare pe anul 1926—1927.

3. Să nu dea curs actelor tinerilor studenți ai facultăților din țară sau străinătate, cari nu sunt însumați în condițiile art. 25 L. R. până ce nu vor depune acte valabile pentru însumarea, observându-se ca certificatele de absolvire a școalelor nerecunoscute de stat, sau din străinătate, să aibă viza de echivaloare a ministerului instrucțiunii publice.

4. Să se dea curs la minister numai actelor complete și depuse în termen.

Cercurile de recrutare vor trimite ordine de chemare cu data de 1 Decembrie 1926, tuturilor tinerilor cari au făcut

cereri de amânare de studii pentru anul 1926—1927.

*

Cei cari până la data de 1 Decembrie 1926, nu vor completa actele sprijinitoare cererii de amânare și eventual și de însumarea în condițiile art. 52 legea de recrutare, vor fi încorporați.

Cei cari nu se vor prezenta în termen, vor fi dați nesupuși de cercuri și urmăriți ca atare.

La prezentare din nesupunere tinerii vizați vor fi judecați de consiliul de disciplină al regimentului unde vor fi repartizați.

Cei achitați, de acele consilii, vor fi lăsați imediat la vatră și actele lor, completate cu sentința consiliului de război secția recrutării, pentru a decide asupra aprobării amânării pentru studii, vor fi trecute ministerului.

Cei condamnați, vor rămâne să facă întreg termenul de serviciu militar, întrucât conform art. 58. legea recrutării, au pierdut dreptul la amânări pentru studii și la beneficiul art. 52, legea recrutării.

Cei, cari fiind achitați, dar nu posed diplome cari să le dea dreptul la beneficia de art. 52, legea recrutării.

Cei, cari fiind achitați, dar nu posed diplome cari le dea dreptul a beneficia de art. 52 legea recrutării, vor fi încorporați la 1 Februarie 1927. Vor fi impuși la plata taxelor militare pentru amânarea pentru anul cât au stat la vatră (numai cei di contingentele mai vechi ca ctg. 1927. C.

Buletin bibliografic.

FILOSOFIE :

Știința metapsihică de Charles Richet, în românește de M. Drăgănăscu și P. Mușoiu, București, Tip. Adevărul, 1926, pag. 63 Lei 50, (Bibl. „Revista ideii“).

ISTORIE :

Dela Basarabia rusească la Basarabia românească: analiza unui proces istoric, însoțită de 186 documente, de Dr. Onisifor Ghibu, Vol. I. Cluj, (Tip. Datina Românească, Vălenii de munte), pag. CXCVII. + 511, Lei 200.

Izvoarele istoriei Românilor: Letopisețul dela Bistrița și Letopisețul dela Putua de I. Vlădescu, București, Cartea Românească, 1926, pag. 138, Lei 60.

GEOGRAFIE. CĂLĂTORII :

Constanța pitorească de Ioan Adam, edifiu II-a, București, Universala, Alcalay, 1926, pag 288, Lei 60.

Spre Pol în întuneric și ghiață veșnică de Fridtjof Nansen, tradusă de B. Marian, ediția III. București, H. Steinberg și Fiul, 1926, pag. 493, Lei 16. (Bibl. Căminul Nr. 185).

LITERATURĂ :

Știința Literaturii, vol. I: introducere în știința literaturii, estetica literală de M. Dragomirescu, București, Editura Institutului de Literatură, 1926, pag. 392, Lei 250.

Izvoarele poeziei Luceafărul de D. Caracostea, București, Socec și Co., 1926 pag. 36, Lei 10.

Studii și materiale pentru înțelegerea lui M. Eminescu, Două basme necunoscute din izvoarele lui Eminescu de D. Caracostea, București, Socec și Co., 1926, pag. 46, Lei 15.

Modernism, Simbolism, impresionism, expresionism de I. E. Torouțiu, București, Tip. Bucovina, 1926, pag. 67, Lei 25.

FILOLOGIE :

Dacia română în oglinda inscripțiilor și a limbei de azi: o ieoană etnografică și culturală, elemente grecești, de Const. C. Duiculescu, Cluj, Tip. Ardealul, 1926, pag. 1924, Lei 130.

TEATRU :

Craiul vânt, poem dramatic în 3 acte. (6 tablouri) de S. Teleajen, Arad, Librăria Diecezană, 1926, pag. 124, Lei 10, (Bibl. Semănătorul Nrii 123—124).

LITERATURĂ STREINĂ TRADUSĂ :

Sistemul Dr. Catran și al Profesorului Puf de Edgar Allan Poe, în românește de M. Straje și C. Iliescu, București, Adevărul, 1926, pag. 31, Lei 4, (Lectura Nr. 60).

LITERATURĂ PENTRU TINERIME :

Scrisori către eleve de Maria Botiș-Cioban, ediția III. Cluj, Tip. Cartea Românească, 1926, pag. 79, Lei 40

Pătăniile lui Tândarică : povestea unei păpuși de lemn de C. Colliodi în românește de A. Buzescu, București, Cartea Românească, 1926, pag. 232, Lei 40.

Povestea celor trei frați : povești și versuri pentru copii de N. Gh. Dinescu și I. Bratu, București, Socec și Co., 1926, pag. 80, Lei 30.

Pentru prieteni buni de E. Ewald, tradusă de Z. Dumitrescu, București, Casa Școalelor, 1926, pag. 119, Lei 35

Nenorocirile Sofiei de Ségur, tradusă de S. Drăghici, București, Ancora, 1926, pag. 232, Lei 50 (Bibl. roză).

Grădina copiilor : versuri, jocuri și seneșoare de E. Lungu și Al. D. Eromnimon, Sibiu, Tip. Dacia Traiană, 1926, pag. 64, L. 25.

Păpușa cu piciorul rupt : un act în versuri pentru copii de V. I. Popa, București, Casa Școalelor, 1926, pag. 63, Lei 12.

Pufușor și Mustecioară : un act în versuri pentru copii de V. I. Popa, București, Casa Școalelor, 1926, pag. 48, Lei 9.

Poșta redacției.

D-lui G. Hoblea, Simian : Un lucru binefăcător ... se va publica la timpul său.

D-lui C. Brustureanu : Științele naturale în unul din numerele viitoare. Despre articolul din chestiune după ce mă voi uita peste el. Mai scrie-ne, publicăm cu plăcere.

D-lui M. Câmpu : Dragostea față de animale în „Mesesiul“.

D-lui A. S. în A. Ce ne-ai trimis la 8 Iunie nu se poate publica tratând foarte puțin despre ce se anunță în titlu.

D-lui S. O în S. Bucata trimisă la 2 Iunie nu se poate încerca nevel. Odinioară publicai.

D-lui P. M. în S. Articolul promis nu l-am primit.

X. Despre adunări, activitatea cercurilor culturale și producțiuni în timpul din urmă nu am primit nimica. Nu știu care e cauza. Atâta se observă, că mai bucuros le trimit, la foile politice. Nu-și dau seama că cronicarul nu acolo le va căuta ci în revistă.

C. No întrebi, dacă putem ieși la cale cu celea materiale, dacă dăm mai mult decât suntem obligați? Dacă și-ar face datoria și abonații, am scoate-o cumva.

Redactorul.

PARTEA OFICIALĂ

În această parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularile autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștient, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj.

Nr. 1455—1926.

Pedepse.

Cu ordinul Nr. 4450—1926. On. Inspectorat școlar a amendat pe următorii învățători :

1. Remus Mureșan din Gărcioiu, Alexandru Coșuț din Trezna, Nedeleu Negoită din Bozna, Margareta Negoită din Agriș, Gheorghe Ciobotar din Dobrin, Dumitru Țop din Boeșița, Ioan Chiriac din Bârsăul de jos, Vasile Boboiu din Romita, Ilie Arișiu din Brobi, Constantin Andreiu din Moigrad, Ioan Vescan din Fetindia, Dumitru Vlasie din Cosnicu, Ioan Aciu din Guruslău, Dumitru Stoica din Hereclean, Gavril Moigrădoan din Pecișu, Emil Flonta și Ioan Pop din Aghireș, Ioan Negură din Panic, Ana Huț din Bobota, Iosif Pop din Marca, Victor Romocea din Bonasat, Victor Pop din Bicaz, Ernest Dimofte din Crișeni (Țigani), Alexandru Țop din Turbața, Gregorin Dobocan din Sângeorgiul de Meseș, Nicolae Zamfir din Păușa, Ștefan Varga din Chichișa, Iuliu Gogu din Gălpăia, Traian Hondrea din Vârșolt, Const. Cojocar din Șoinuș, I. V. Mihai din Boian, Ioan Paiu din Șeredeu, Vasile Coica din Tămășești, Ioan Nagy din Sâncraiu-Silvaniei, Ana Bartha din Chieșd, Ioan Câmpu din Bodia, Ioan Mateiu din Agriș cu reținerea salariului pe 2 zile, pentru absente nemotivate.

2. Nedoleu Negoită din Bozna, Elena Fejes și Gheorghe Ruba din Sânmiclăuș, Petru Bălos din Istrău, Aurelia Mut și Ana Budai din Piscolt, Ioan Toduțiu din Săuca, Vasile Mateiu din Sârbi, Melania Simon din Sărăuad, Ana Bobotin din Șilindru, Cosma din Chiniz, Eremia Chișiu din Chegea, Vasile Masgras din Cizer și Ioan Paiu din Șeredeu cu reținerea salariului pe 5 zile pentru neglijarea învățământului și progres nemulțumitor.

3. Elena Petrean dela grădina de copii din Zălau, cu reținerea salariului pe 10 zile pentru neglijarea învățământului.

4. Alexandru Cosma din Chiniz și Casian Moldovan din Ferma Cornea cu reținerea salariului pe 5 zile pentru neglijarea agendelor administrative și conducerea neglijentă a registrelor școlare.

5. Se îndrumă la curs de limba română pe cheltuiala proprie învățătorii: Mihai Foriș din Dobra și Bela Pétor din Săcașeni.

Zălau, la 26 Maiu 1926.

Nr. 1707—1926.

Cărți pentru premii.

Comunicăm ordinul Onor. Minister Nr. 61.503—1926. invitând Comitetele școlare să comande aceste cărți folositoare pentru elevi.

„Domnule Revizor, D-na scriitoare Constanța Hodoș alcătuind lucrările „Departee de Lume și Rodica în vârtejul Răsboiului“ potrivit pentru elevii și elevele școlilor primare și secundare, Ministerul vă roagă s'o recomandați Comitetelor școlare spre a o cumpăra pentru premiile ce se vor împărți elevilor. — Comanda se face la D-na Hodoș, strada Pietăței Nr. 3 București. Director General (ss) S. R. Formac. Subdirector: (ss) I. Teodor.“

Zălau, la 22 Iunie 1926.

Nr. 1739—1926.

Inscriere la Casa de Economie, credit și ajutor a Corpului Didactic.

Publicăm în copie apelul de mai jos, îndemnând membrii corpului didactic să se înscrie de membrii.

Ministerul Instrucțiunii casa de economie, credit și ajutor a Corpului didactic Nr. 4021—1926.

Domnilor membrii ai Corpului Didactic din toată țara,

Inscrieți-vă la Casa de Economie, Credit și Ajutor a Corpului Didactic București.

Iată foloasele ce le veți avea :

1. Puteți căpăta împrumuturi pe salariu, fără nici un garant, cu o dobândă de 6 la sută pe an prin amortizare, ceeace revine că împrumutatul plătește 3,75 la sută cu anticipare.

2. Aveți dreptul să vă împrumutați sume mari de bani, tot cu 6 la sută pe an, pentru plata datoriilor împovărătoare sau pentru ajutor la construire de case.

Aceste sume pot ajunge :

Pentru învățători până la 30.000.

Pentru profesori secundari până la 60.000.

Pentru profesori universitari până la 100.000.

3. Casa Corpului Didactic acordă ajutoare:

a) Pentru măritișul fetelor;

b) Pentru înmormântare;

c) Pentru plata suplimentului timp de 4 luni în caz de boală;

d) Pentru ajutorul copiilor în școli;

e) Pentru diverse nenorociri;

3. Aceste ajutoare, când sunt susținute de acte doveditoare, se dau repede și sigur, la toți fără nici o deosebire de vechime, de localitate, de vârstă.

Ajutoarele acordate în anul 1925 au atins cifra de 1.738.376.

4. Casa acordă burse la copii membrilor ei în internatul său propriu: Un palat în fața parcului Cișmîgiu.

Actualmente Casa are 43 copii bursieri, fii de învățători.

5. Dă locuință gratuit celor bolnavi, în vilele din Tekirghiol, unde au fost ospitalizați în vara anului 1925, 53 membri, iar în anul curent 170 de membri.

6. Membrii Casei nu plătesc decât 50 bani la sută din leafa inițială ca fond de ajutor.

Iar cotizația de 6 la sută din salariu, servește ca să se formeze un capital ce se restituie depunătorului peste zece ani, plătindu-i-se și dobânda.

7. Dacă cu 10.950 membri înscriși, cât are acum Casa, a putut aduce atâtea foloase membrilor ei, vă puteți închipui ce avânt ar lua ea când s'ar înscrie ca membri cel puțin jumătate din cei 50.000 de profesori cât are țara!

Cine se înscrie nu plătește nimic, și imediat are drept să i se acorde un împrumut, precum și drept la ajutoare.

Inscrieți-vă deci cu toții la Casa Corpului Didactic.

Director General, GR, TAUȘAN

Sub-Director General, D. I. LECA

Domnule Director General,

Subsemnatul _____
din _____ dorind a fi înscris între membrii Casei de Economie, Credit și Ajutor a Corpului Didactic, mă angajez a depune lunar, în mod permanent minimum 6⁰/₁₀ lei din leafa mea bugetară de lei _____ plus gradațiile, obligându-mă a mă conforma în totul dispozițiilor legii.

Semnătura,

Domniei-Sale

Domnului DIRECTOR GENERAL al Casei de Economie, Credit și Ajutor a Corpului Didactic, B-dul Elisabeta, 32.

BUCUREȘTI.

Nr. 1756—1926

Tabloul

posturilor vacante dela școlălele primare și de copii mici din jud. Sălaj.

I. ȘCOALE PRIMARE:*a) Urbane.*

1. Carei post. VI. (cu bărbat ori femeie).

b) Rurale.

1. Agrij	post II.	(cu femeie).
2. Asuajul de sus	" II.	"
3. Babța	" I.	(cu bărbat ori femeie).
4. Ban	" I.	(cu bărbat).
5. Băița	" II.	(cu femeie).
6. Bărsăul de jos	" II.	(cu femeie).
7. Bocșița	" I.	(cu bărbat).
8. Camăr	" II.	"
9. Cerișa	" I.	"
10. Chendrea	" I.	"
11. Ciocara	" I.	"
12. Ciocmani	" I.	"
13. Corni	" I.	"
14. Crasna	" IV.	(cu femeie).
15. Curitâu	" II.	"
16. Curtuișeni	" II.	(cu bărbat).
17. Dumuslău	" I.	"
18. Dindești	" III.	(cu bărbat ori femeie).
19. Giurmeleș	" II.	(cu femeie).
20. Giurtelec-Șiml.	" III.	"
21. Gărdani	" I.	(cu bărbat).
22. Gălpâia	" II.	(cu bărbat ori femeie).
23. Lazuri	" I.	(cu bărbat).
24. Minou	" II.	(cu bărbat ori femeie).
25. Nadișul Român	" I.	"
26. Oarța de jos	" II.	"
27. Oarța de mijloc	" I.	(cu bărbat).
28. Orbău	" I.	(cu bărbat).
29. Pirul nou	" I.	(cu bărbat).
30. Pria	" I.	(cu bărbat).
31. Racova	" II.	(cu femeie).
32. Sieiu	" I.	(cu bărbat).
33. Solona	" I.	"
34. Someș-Odorheciu	" III.	(cu femeie).
35. Stăreiu	" I.	(cu bărbat).
36. Soimș	" I.	"
37. Sumal	" II.	(cu femeie).
38. Tășnad	" IV.	(cu bărbat ori femeie).
39. Tiream	" I.	(cu bărbat).
	" II.	(cu femeie).
40. Treștia	" I.	(cu bărbat).
41. Treznea	" III.	(cu femeie).
42. Turbuța	" I.	(cu bărbat).
43. Someș-Uileac	" I.	"
44. Văcăuțul român	" I.	"

II. ȘCOALE DE COPII MICI:*1. Urbane.*

1 Zălan post. I. (cu femeie)

2. Rurale.

1. Căhul-Silvaniei	post. I.	(cu femeie),
2. Crasna	" I și II.	"
3. Sanislău	" II.	"
4. Urziceni	" I.	"

Cererile timbrate legal și însoțite de diplomă (ori certificat despre trecerea examenului de capacitate) în copie autentică, se vor înainta Revizoratului școlar cel mult până în 20 Iulie a. c.

Zălau, la 26 Iunie 1926.

Revizor școlar

Mango.

Asociația învățătorilor.

No. 46—1926. Secția Sălagiu.

Convocare.

Membrii corpului didactic primar aparținători Secției jud. Sălagiu a Asociației învățătorilor se convoacă la adunarea gen., care se va ține în Șimleul-Silvaniei la 25 Iulie a. c.

BCU Cluj Ordine de zi: sity Library Cluj

1. Serviciu divin;
2. Deschiderea adunării la ora 10;
3. Raport despre activitatea Secției;
4. Raportul casierului,
5. Constituirea întregului birou pe termen de 3 ani;
6. Designarea locului pentru adunarea gen. a anului viitor;
7. Propuneri diverse;
8. Închiderea adunării.

Comitetul central al secției se convoacă la ședință pe ziua de 24 Iulie a. c. ora 10 a. m. în localul școlii primare pentru a discuta diferite chestiuni curente.

Propunerile se vor înainta Comitetului central cel mult până în 24 Iulie a. c. ora 10.

De încartuire se va îngriji corpul didactic din Șimleul-Silvaniei pentru aceia, cari se vor anunța înainte de adunare cel puțin cu 5 zile.

Adunarea se ține în aceeași zi cu serbările culturale ale „Cercului cultural al Tinerimei Universitare Someșene din București“.

Argihhat, la 5 Iulie 1926.

GHEORGHE SIMON

vicepreședinte.